

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor.	Egy évre	16 kor.
Egy évre	5	Fél évre	8
Fél évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy nóra	1
Egy nóra	1	Egyesszám ára	4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **HJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Hajdu asszonyok.

Egy előkelő napilap vezércikkét olvastam most, azután egy divatlapot néztem át. Hazánk anyagi romlásán, ruhánkban, nyelvünkben, erkölcsünkben idegenné való válásunkon jajdul fel az egyik, okolva érte egyik másik politikusunkat . . . a másik pedig művészi tudással oktat, mennyi crêpe de Chine selyem foulard, quipure, selyem filets avagy pointe lace csipke szükséges ahhoz; hogy egy olyan ruhánk legyen, amelyiket utcára is felvehessünk, esetleg még látogatást is tehessünk benne. No de hát természetes, hogy más alkalomra — pedig de sok még ezen a kettőn kívül a más alkalom — más toilette szükséges . . .

Én a magam részéről tökéletesen igazat adok annak a példasónak: „Hosszu haj, rövid ész” — de csak kimondom, a mit kigondoltam ezzel az én rövid eszemmel: — ezek a valódi párisi, valódi londoni divatképek ölnék meg bennünket, — ezek változtatnak testben-lélekben francia szelleművé asszonyi szívre oly erősen ható bájukkal, assimiláló erejükkel.

Apródonként minden gyöngeséget kivallogatom már én az én írásaimban; ezek közé tartozik az is, hogy nem szeretek a templomba menni, mert hiszen a szemeimnek

nem tudom megtiltani, hogy ne lásanak és a mit látok az minden egyéb: csak nem áhitat keltő. Pusztulunk-veszünk, a hiúság vására van itt. Sutba dobtuk nagyanyánk viseletét, erkölcsit — czifra rongyokért Felcseréltük bűbajos pártánkat, ezzel az utálatos, nyakatekert izlésű, szecessióss összeállítású francia kalappal, a minek ezer csüngője megkivánja, hogy viselője magasra emelt fövel, kaczer, ruganyos léptekkel járuljon az Isten színe elé.

De valyon csak emlékezni is hányan emlékszünk ama hajdu asszonyokra, a kiknek egy selyemkötő, nyakba vető selyem kendő egy életen keresztül elég volt templomba járó ruhának s a kik minden ékszer, drága követ lelkükben viseltek. És gondolkunk csak arra a szomorú esztendőre az ötvenes években, ami olyan nagy éhínséget hozott a felvidék népeire s akik azután, szegények, úgy vándoroltak ide egész családotól. Sok eldőlt még az uton is és annak tovább nem fájt semmi, sok elvánszorgott egész idáig, de az éhtifusz végső stádiumában már, amikor többé nem segít senki. Istállóknban, malmok alatt huzódtak meg szegények, hogy senki ne terhére ne legyenek és vége hossza nem volt az étel hordásnak. Szüntelen sütöttek, főztek a mi kárton ruhás asszonyaink emez elesett

szerencsétleneknek. S amikor lehunyta szemeit valamelyik, csak egy sírhelyet kérve immár e kövér hajdu földből, aranyszivü asszonyaink kézen fogták a síró árvákat hármát is egyik-egyik, mert testvérek voltak szegénykék, tehát ne váljanak el s haza vitték otthonukba, fiamnak, leányomnak neveztek s karcsu liliomszájai a hajduságnak öcsémnek, hugomnak hívták eme szegény tót gyerekeket s bizony mondom: nem tettek semmi különbséget köztük és az édesek között.

Hogyha ma történe ilyen eset, talán rendeznének néhány műkedvelő előadást, ez igen jó alkalom volna egy néhány különleges jelmez készítésére, s a begyült összegből aztán koszorut vennék a szegény elhalt tótoknak.

Nem szeretek templomba menni, mert nézek és gondolkozom és a szívem fáj, a keserűség könyeket csal szemembe, ha azokra a régi templomba járókra gondolok, ha látom őket lelki szemeimmel, a mint lépdelnek csendesen a templom felé. Bö selyem kötös, selyem fejkendős asszonyok, fehér keszkenőbe fogott zsolttárok mellett egy szál bazsalyikomot tartva, ilatozó rezedát a gyöngyös pártás leányok, akik lesütött szemmel, harmat arcukon illő áhitattal lépték át az Isten házának küszöbét mindig, mert ki lehet az emberi nemzet közzül olyan vakmerő, hogy kevélyen, felemelt arc-

Barangolások.

(A tokaji hegy körül.)

XI.

Már előzőleg említettem, hogy míg a kistokaji rész a földművesek szállása, addig maga nagy Tokaj főbbképen kereskedő- és iparüző város. A kiterjedt vidék sűrű falvainak Tokaj a piacza. Amióta a tokaji görög boltosok ezüstérczes harangja elnémult, a mióta a tokaji görög boltosok czéhe fogytomra jutott leginkább zsidó polgártársaink intézik Tokaj kiterjedt és sokoldalú kereskedését. Jellemzésükre elmondom a tokaji Gescheit bácsi kiszólását (aki igen emberséges, derék, szorgalmatos tokaji zsidó ügynök!):

— No hát, tetszik tudni, ha egyszer a zsidó megbolondul, nincsen annál jobb ember . . .

Már pedig a tokaji zsidóság között, tapasztalás után mondhatom, gyakori az „ilyen” nemes értelemben vett bolondulás. Bizony mondom sok a jó, az emberséges ember közöttük. A kik küzdvén-küzdének, mint mi. Szeretik a földet, mint mi.

Csak az öreg Riesz bácsit említem fel. Az öreg ur is már rég megtért az Ábrahám kebelébe. Szorgalmatos, becsületes üzletember volt. Az egyik takarékpénztárban igazgatóskodott is. Rendkívül érdes modoru volt az öreg ur és azonfelül még szenvedélyes tarokkista is volt . . . Nevezetes volt arról, nem fordulhatott úgy hozzá szegény ember, bármely felekezethez tartozott legyen is, hogy ne segített volna rajta. Hanem azután a naplopót, a munkakerülőt, a renyhekkoldust kiméletlenül kidobta, ha a saját felekezetéhez tartozott legyen is.

K. Emmanuel ma is élő, közbecsült nagy fakereskedő Tokajban. Koczkázat teljes és gondterhes nagy vállalatában milliókat forgat. Titokban nyújtott jótékonyágáért áldják a szegények. Az üzleti tisztességet illetőleg nem ösmert semmi megalkuvást. Vele történt meg, hogy egyidőben a Riesz bácsiék takarékpénztárához kölcsönért fordult az üzleti összeköttetései révén Tokajban is ösmert, még pedig jómódonak ösmert máramarosmegyei zsidó . . .

De ha már egyszer máramarosmegyei,

ha meg egyszer olyan gazdag is, Riesz bácsiék tétovázta a nagyobb kölcsön kiadásával; sőt előbb jónak ítélték kikérni máramarosi barátunk felől a K. E. véleményét, a kinek, mint az ország egyik legnagyobb fakereskedőjének, elég számos alkalma nyílt megösmerni máramarosmegyei felebarátainkat . . . K. E. a kérdésre röviden izent vissza:

— Csodálom, hogy olyan jámborok vagytok, még kérdezitek, adjatok-e a máramarosi zsidónak kölcsönpénzt . . . Akkor inkább dobjátok azt a pénzt a Tiszába, mert . . . és jellemezte a máramarosiak megbizhatatlanságát.

Érdekesen jellemzi a tokaji zsidóságot az is, hogy részét kiveszi a mindennemű társadalmi mozgalmakból is. Ha áldozni, ha mulatozni kell: jelen van. A multkoriban, valami iparos majálist tartottak, igazán gyönyörködve néztem, micsoda vígan rakták a szép magyartánczot az elegyes zsidó és keresztény párok.

No, ilyesmit sem lehet — teszem — Hajdunánáson látni . . . Mert, sajnos, nyelv-

cal lépjen elébe az ő Urának, aki előtt annyi ezer esztendő, mint a tegnapnak elmúlása s rövid vigyázása az éjszakának s aki nem nézi a ruhát, csak a szívet vizsgálja melyet ő elébe hoztak!

Deák Juliska.

A gazdák kilátásai.

A földművelésügyi miniszter a napokban hozta nyilvánosságra azokat a termésbecslési adatokat, melyeket évenként a világ minden részéből gyűjtenek össze s a melyek tájékozást nyújtanak a termés mennyisége és a termés értékesítésének esélyei felől. Nagyon fontosak ezek az adatok a gazdasági világra, a gazdákra épen úgy, mint a nemzetközi gabonakereskedelemre. Ezekből lehet megtudni, hol és mennyi a fölösleg vagy a hiány s termelők, fogyasztók és kereskedők ezekből indulhatnak ki számításuk megtételénél.

Az ideai termés — a hogy a hivatalos adatokból, melyek ugyan nem feltétlenül pontosak, de mindenesetre elég megbízhatók mégis, látszik — jóval mögötte marad a tavalyinak. Az egész világ termése mintegy száz millió métermázsával kevesebb a múlt esztendőénél. A csökkenésből Európára egy harmad, Amerikára két harmad esik, azonban a tengeren túl nagyobb a buzatermés, de sokkal kisebb a kukoriczatermés, míg Európában megfordítva van a helyzet. Ha már most ehhez a tényhez még azt vesszük hozzá, hogy a gabonakészletek nem olyan nagyok, hogy azok a termés hiányát teljesen kipótolhatnák, tisztában lehetünk azzal, hogy az idén gabonában nagyobb lesz a kereslet, mint a kínálat.

Magyarországra pedig végtelenül fontos, hiszen sokkal inkább földművelő állam vagyunk, semhogy egész sorsunkat még mindig ne a termés szabályozná. És pedig nemcsak a mi saját termésünk, de azoknak az országoknak a termése még inkább, a

ben, érzésben, szokásokban ritka helyt magyarosodik úgy a zsidóság, mint az e tekintetben is példát mutató Tokajban.

*

Tokajban a zsidó még fiakerosnak is bevalik. Az öreg Kálmánovics szomszéd a bakon öregedett meg. Hanem a kocsija, általában a tokaji bérkocsik, alighanem öregebbek nálánál is. Egyik-másikon talán még maga a boldogemlékü Mathuzsálem ur kocsikázott és a paripák is alighanem ezen korból valók!

*

A hajdani várszigeten, a híres tokaji vár hímes udvarán, hatalmas kőbástyáktól kerítve fekszik egy elhagyott, régi zsidó temető. Hajdan, a Bodrog vizen át, esolnokban szállították ide a tokaji zsidók halottjait . . . Ennél szebb, ennél temetőnek valóbb helyet a költő sem választhatott volna ki. Lent a folyó hajjai susognak. A temető körül százados öreg füzek hűvös lombja hajlong, suhog a sirok felé . . . Küljebb a kakukvirágos kaszálók és rétek illatoznak . . . Bent a bástyafalakon belől a keleti alakzatú, mohosult héberírásos dűledező, fűszáltól, cserjéktől ölelgetett, takargatott sirkövek álldogálnak a tulsó világ földi őrszemeiként.

Mintha csak egy darab keletet varázsolt volna elénk a csapongó képzelet. Pedig való-

melyek versenytársaink különösen a gabona-termésben. Nálunk és reánk nemcsak az a lényeges, hogy jól ütött-e ki a termés, de az is, hogy miképen tudjuk azt értékesíteni. Ebben a részben megnyugvással utalhatunk rá, hogy Magyarország helyzete eléggé jónak mutatkozik. A mi termésünk is mögötte marad ugyan a tavalyinak körülbelül nyolcz százalékkal, de azért, a múlt évtől eltekintve, az utolsó öt esztendőben most van a legjobb termés. És ha arra is számítunk, hogy jó termésű években a fogyasztás is növekedni szokott, még ennek dacára is bőségesen lesz fölöslegünk, melyet idegenben értékesíthetünk. Ez az egyik. A másik meg az, hogy — mint mondtuk — a világtermés jelentékenyen kisebb a tavalyinál s magában Európában tizenkilenc millió métermázsával termelt kevesebb gabona, mint a múlt esztendőben, a melyivel szemben Amerika tizenhét millióval nagyobb buzatermése teljesen kártalanítást nem nyújt. Ebből pedig az következik, hogy a szép és jó magyar gabona az új gazdasági évszakban keresett cikket fog képezni.

Főlöszleg annak fejtegetésébe docsátkozni, mennyire szükséges az, hogy így legyen. A magyar gazdaközönség olyan nehéz helyzetben van s a magyar gazda nehéz helyzetének folyamánként anynyira pang az ipar és a kereskedelem, hogy szinte létkérdés, hogy a termés előnyös forgalombahozása révén egy kis forgalom támadjon az országban. A közgazdasági élet minden érdekörére egyenesen nélkülözhetlen, hogy ez a kis javulás bekövetkezzék. Ha elmaradna, szinte végzetes lehetne a legközelebbi jövő Magyarország népére, mely ki van merülve, el van szegényedve s alig rendelkezik eszközökkel arra, hogy sorsát előnyösebbé tegye, ha csak nem a gazdasági esztendő eredményeinek értékesítése kapcsán. A sok gondban, vesződségben és válságban mindenesetre némi vigaszt nyújt tehát, ha kilátások mutatkoznak arra, hogy gazdasági életünk egyik legfőbb tényezője, a termés értékesítése, kedvezően fog alakulni.

ság, szivreható, hangulatos valóság ez . . . Az elhagyott, a becsukott, a kaszálatlan füvektől, virágoktól borított régi zsidó temető . . . Csöndes, holdvilágos éjszakákon tán némelyik nagyszakállas, fehér lepedős öreg zsidó ki is ül a mohos sirkőre és szöcskének danája mellett ábrádozik a messze kelet felől, hol romokban hever a szent város.

*

Még a halasbárkához is leballagunk a Tisza szélre. Széles hátú, öreg zsidó felebarátunk üzi a halasztermestéget is. Es a potrohos halaszbárkából remek eleven kecskéket fogdosott elő a mi izletes esti vacsoránkhöz. Remékek ezek a kecskégek. Hanem az a hátrakötött kontyu, mezitlábos fiatal zsidó menyecske még remekebb. A vállon hordott rudon emeli hazafelé a rudvégre akasztott Tiszavizes két csebet . . . Tiszta jellegzetes finom, szép keleti arczával, azzal az égető, rejtélyesen, ingerlőleg ragyogó barna nagy szemével, mintha csak a szent írásnak valamelyik lapjáról lépett volna elém . . . Már befordult a k a n y a r g ó s piszkos külső utczán, de én még mindig álltam, még vártam ezt a bibliai tüneményszerű kedves alakot, a tokaji Tiszapartján megelevenedett keleti mese képet.

Szabad Hajdu.

Rákosi Viktor országgyűlési képviselő beszámolója.

(Hajdunánáson és Hajdudorogon.)

Valóságos ünnepnapja volt tegnap vasárnap délelőtt illetőleg délután a két ősi hajduvárosnak, Hajdunánás és Hajdudorog városoknak. A hajdunánási választókerület rajongva szeretett kiváló képviselője, Rákosi Viktor, a magyar irodalomnak is büszkesége, tartott beszámoló beszédet a hazafias magyar ellenzék parlamenti dicső küzdelméről, egyidejűleg feltárván a jelenlegi nehéz helyzetet, mely azomban diadalunkkal végződik, ha összetartunk és a magyar nem engedi tovább bitrolni mindazt a nemzeti jogot, a mi a magyaré. Nagyon helyeseljük, hogy az ellenzéki képviselők nem hagyják bizonytalanságban a kerületeket e küzdelem élet fontossága felől. Ezen a helyzetet feltáró hazafias kinyilatkoztatásokkal táplálják a nemzet harci tüzet és kitartását, másrészt a magyar nép lelkesedéséből, odaadó ragaszkodásából, a küzdelem helyesléséből magok is erőt, bizodalmat merítenek azon nagy feladatok megoldására, nemzeti jogok viszávivására, melyért oly becsületes, oly dicséretes, oly alkuvást nem ösmerő harcot folytattak és folytatnak ezen nemzeti vezereink, kik között Rákosi Viktor; a hajdunánási választókerület rajongva szeretett, országosan becsült képviselője első helyen áll.

Rákosi Viktor, most hogy kerületébe lefáradt, a rajongó szeretet ragaszkodás éjeleiből biztos erőt meríthetett a szakításig vivandó harcához. Meggyőződhetett a felől, hogy szín magyar kerületének ezrei rendíthetetlen allanak mellette és a régi hajdu becsület a kerület minden magyarjának a lelkében fennen lobog. Hajdan a kerületbeli kormánypártnak főtáborozó helye volt Hajdudorog, de a Rákosi Viktor képviselősege óta egy pártot képez az egész kerület és ez a Rákosi Viktor által oly dicsően képviselt nemzeti eszméknek és eszményeknek, jogoknak a pártja, a mely mar az első választásánál egyhangulag, ellenjelölés nélkül méltatta szép bizalmára Rákosit. És most ujlag meggyőződhetett arról Rákosi, hogy az ő nagyérdemeit, kiválóságait teljes nagy értéke szerint becsülik a hű hajduk és bármikor következnek reánk a képviselőválasztások viharzása, a hajdunánási választó kerületben Rákosi egyhangú, diadalmas választása ismét biztosítva van; mert még csak hitvány töredék sem kapható arra, mely ellene zászlót merne, tudna bontani!

Rákosi Viktor egyik szeretett képviselőtársának, kedves barátjának, a nemzeti jogokért vívott dicső harc egyik legkiválóbb, rettenthetetlen, országos nevű és érdemű bajnokának, Nési Pál dr. országgyűlési képviselőnek és Sebők Gyula fővárosi lapszerkesztőnek a kíséretében utazott le a kerületbe, a hol fényesen és odaadó nagy szeretettel fogadták a nemzet ezen kiváló férfait. A nagyszerű, nagyhatású beszámolókról, melyeknek szivmelegítő és szép jeleneteiről és tapasztalatairól még külön tárcza cikkelyben is megfog majd emlékezni a jelenlovt felelős szerkesztőnk, most a következő tudósítást iktatjuk ide.

H.-Nánás szeretett képviselője Rákosi Viktor tegnap délelőtt tartotta beszámolóját Hajdunánáson sok ezerre menő nép jelenlétében. Rákosi Viktor a harci párt egyik leglelkesebb hive, a kinek beszámolója elé várakozással tekintenek. Eljött választói közé, hogy állásfoglalásáról beszámoljon, hogy megkérdezze, helyeslik-e az ő politikáját. Erőt akar gyűjteni a további harcához, me-

lyet a bécsi hatalom ellen, a magyarság igaz jogaért folytatnak. Beszámoló útjára elkísérték őt dr. Nessi Pál képviselő és Sebők Gyula fővárosi szerkesztő is, hogy tanui legyenek a hajdunánási hazafias elhatározásuknak és Rákosi Viktor diadalának. A vonat, mely a képviselőket vitte, reggel érkezett H.-Nánásra. A perronon nagy tömeg várta őket. A vonatról leszálló Rákosit Brassay Károly üdvözölte, melyre Rákosi felelt. Azután Deák Juliska egy csokrot nyújtott át csinos beszéd kíséretében. — A bevonulás a város fogatjára történt, kísérvé az ezekre menő nép lelkeséljenzésétől.

A beszámolót, melyet a városháza előtt tartottak meg, az érdekekben megöszült Csohány választókerületi párt elnök vezette be, bejelentvén a népnek, hogy Rákosi Viktor szeretett képviselőjük eljött közénk, hogy velünk tanácskozzék. A kijelentés, zúgó éljenzéssel fogadta a nép, melynek csillapulta után Rákosi Viktor elmondotta beszámolóját, mely így hangzott:

Nehéz, küzdelmes idők jártak a függetlenségi pártra. Mikor eljött ide, a gyermekei azt mondják: Édes apánk elhagyta kisebbik családját, hogy a nagyobbik családjához menjen (Éljenzés) Budapesten hagyta az adzsnépgyűlöletet, ide jött bizalomért és szeretetért. (Éljenzés.) Vázolja Széll Kálmán politikáját, a ki becsületes volt, de a régi rendszert szolgálta. A bécsi kormány elég puhának gondolta, hogy akaratát a katonai javaslatot keresztül vigye de a függetlenségi párt, mint egy ember állt talpra s visszautasította. Ennek a hadseregnek semmit sem adunk, ha áldozunk, akkor hadseregért áldozunk, mely nem a Gotterhalté mellett megy az ütközetbe, (Éljenzés) Széll Kálmán Bécs kedvéért ment, az ex lexbe — s megbukott. De megbukott vele Fejerváry is, a kit a király mindig a nyakunkon tartott. Gróf Héderváry, a kit Horvátországból ismerünk. Ennek se hittünk, mert úgy okoskodtunk, mint a bihari magyar: a ki délelőtt kutya, az délelőtt is kutya. (Derűtség). Ahoz a párthoz tartozott ő és a hajduképviselők, a kik azt tartották, hogy az ellenséget üldözni kell. (Éljenzés.)

Festi ezután Kossuth Ferencz magartartását, a ki adott szavát megtartotta, mert Kossuth Lajos fia meg is kell, hogy tartsa a szavát, félreállt, sőt biztatta, kivánta, hogy a harcizók diadalt arassanak s mikor azonban vesztegetésekkel kezdtek dolgozni, akkor Kossuth visszajött s újra odaállt a pártja élére mondván: Most már én is veletek harcizok. (Éljenzés.)

S Héderváry ur megbukott; mert ez a párt olyan, mint a özvegy, minél többet ütnek rajta, annál erősebben áll. (Nagy tetszés.) A király lejött Budapestre, hogy meghallgassa nemzetet, a függetlenségi pártot nem hallgatta meg. Jó. De ha nem is hallgat meg, mi addig ütjük a kaput, mint Botond a bardjával, míg be nem török, míg jogainkat ki nem vivjük. (Éljenzés.) A függetlenségi párt küzdelme felrázta az egész országot, még a kormánypárti kerületeket is. Azt mondta a király, hogy 1867 óta sohasem hallotta, hogy a magyar nép mit követel. De hát miért hallgatták meg mindig a hízlegőket s az udvari cselédeket, miért nem a magyar népet? (Ugy van!) Az udvari körök most ellenünk dolgoznak, de mi nem tágitunk. Mi a politikát nem komisz mesterségnek, hanem magasztos hitvasznak tartjuk. Kérdezem, abba hagyjuk-e a harcot, vagy nem? (Viharos kiáltások: Nem! Nem!) Ez az én szívem szava is. A mi dicsőségünk, a nemzet dicsősége, a mi jutalmunk, a nemzet jutalma. Ha önök támogatnak, mi győzni fogunk. (Éljenzés.) Katonáinkat nem akarják hazaengedni. Mi

nem fogjuk tűrni, ezért az országgyűlést összehívjuk, a hol szóvá tesszük az osztrákoknak ellenünk való felvonulását és a szabadelvűpárt makacs hallgatását is. (Éljenzés.) Igéri az ifjoknak, hogy mindent elkövetnek, hogy független hazát hagyjanak rájuk, igéri az anyáknak, nem fogják engedni, hogy fiaikat olyan hadseregbe sorozzák, melyet németül vezényelnek. (Hosszantartó tetszés és éljenzés.)

Rákosi Viktor Nessi Pál után lépett a szónoki székre, a következő gyűjtő beszédet tartotta: a Balaton partjáról jött ide, hogy tanuja legyen e szép jelenetnek. Csak az a fa hozhat jó gyümölcsöt, melynek gyökere jó talajban fakad. Csak az a képviselő hozhat áldást hazájára, a ki a nép szívéből fakad. (Éljenzés.) Azért jöttünk, hogy megkérdezzük önöket: helyeslik-e a mi eljárásunkat? (Igen!) Megtelt a pohár! 37 esztendő kormányok elárulták a magyar nép ügyét, két éve, hogy az új országgyűlés együtt van s a nép érdekében nem tehetünk semmit, mert egy nagy nemzeti szerencsétlenséget kellett elhárítanunk: a hadsereg létszámának felemelését. Ez nem a mi hadseregünk! (Ugy van!) A hadseregben a mi fiainkat pusztítják, Boszniában 23 magyar bakat pusztítottak el. Ez nem a mi hadseregünk. Össze kell tartanunk, hogy erősek legyünk, hogy ne birkózhassék meg velünk a bécsi hatalom. (Éljenzés.) Elkísérte ide Rákosi V. ktort, hogy tanúságot tegyen, hogy mindig ott volt az első sorban a harcban. (Éljenzés.) Büszkek a pártban, hogy ilyen testvérünk van, mint Rákosi Viktor. (Éljenzés.) Önökkel egy szív, egy lélek, egy gondolat vagyunk. Visszamegyünk, hogy folytassuk a küzdelmet a magyar nép érdekében. (Éljenzés.) Nem akarunk gyarmat lenni hanem független ország. (Éljenzés.) Hívek, leszünk a 48 as zászlóhoz. Elvagyunk szánva a legnagyobb küzdelemre. Ha a nemzeti jogokat kivittük, folytatjuk gazdasági téren a harcot. (Helyeslés.)

Isten áldását kéri a hajdunánásiakra. (Éljenzés.)

Sebők Gyula szerkesztő mondott ezután rövid és lelkes beszédet.

Brassay Károly a hajdunánási kerület függetlenségi párt vezető férjja kijelenti, hogy a nemzeti jogok mellett ki kell tartani és nem szabad engedni. (Éljenzés.) Bocskay népe utána megy az ő vezérüknek, Rákosi Viktornak (éljenzés) és arra kéri, hogy reudületlenül előre a zászlóval, őket mindig a háta mögött fogja találni. (Éljenzés.) Ha rongyos, ha tépett zászlóval is, de követik őt. (Éljenzés.) Vallja, hogy az uralkodó van a nemzetért, nem a nemzet az uralkodóért. (Ugy van.) Hogy biztosítja Rákosi V. ktort szeretetükről s kéri, hogy folytassák a harcot.

Ebédre Sándor József albiró vendégszerető uri házában voltak a képviselők és a meghívott vendégek és onnét indultak Hajdudorogra. Ugyanis délután Rákosi Viktor és Nessi Pál átmentek nagy kísérettel Hajdudorogra, a hol Pestus Jenő rövid bemutatója után Nessi Pál szólalt fel, aki azzal kezdte, hogy a pártelnöknek, a ki őket mint kedves vendégeit üdvözölte, nincs igaza, mert ők mindenütt otthon érzik magukat a nép között. Festi Rákosi Viktor érdemeit, attért a most folyó politikai harcra s kijelentette, hogy a hadsereg követeléseivel szemben itt az ideje, hogy ezt kiáltjuk: eddig és ne tovább! Ha nem teljesít követeléseinket, nem adunk ujonczot. (Éljenzés.) Nessi itt is kijelentette, hogy a nemzeti jogok kivívása után a gazdasági önállóságot kell kivívniuk. Ez a nemzet oly hitvány, oly gyöngye, hogy megtűri azt, hogy neki mindig a szomszéd osztrák parancsol. Ennek véget kell vetni. Támogassák e törekvésükben Rákosi V. ktort, a ki a

kerület igazi akaratát képviseli. (Éljenzés.) A küzdelmet folytatni fogják mindaddig, míg győzelem nem lesz az eredmény. (Éljenzés.)

Rákosi Viktor: Megjelent beszámolót tartani, nem azért mert választásakor megígértették ezt vele, hanem azért mert kötelességűdó képviselő. Márczius 15-én volt itt utoljára, folyt már a harc, de senki sem álmodta meg, hogy az a harc ellenfeleink ostobasága és jozansága miatt oly hatalmasra fog fejlődni. Mikor ő harcot hirdet a magyar nyelvért, hol kelthet az nagyobb visszhangot, mint itt Hajdudorogon, a hol a magyar nyelvet a templomba is be akarjuk vinni. (Éljenzés, Ugy van!) Éődeink csak tiltakoztak, nem mentek bele a harciba. Ez hiba volt. De most ez a hibát helyrehozzák. A király leglabanczabb tanácsosai is azt tanácsolják most neki: Felség, a nemzet kivansagai jogosak, add meg nekik. S akkor a király azt mondta: 37 éven át soha nem hallotta ezt. (Mozgás.) Tehát hízlegők, cselédek adtak eddig tanácsot a királynak. S most keresnek kormányt, nem azért hogy jogainkat keresztülvigyék, hanem hogy letiporjon minket. S Ausztria hogy acsarkodik ellenünk. Ausztriával össze vagyunk kötözve, de nem sokáig leszünk. Az ő gyűlöletük s a mi hazaszeretetünk lángja elfogja egetni az összekötő köteléket. (Nagy tetszés.) Elmondja azután a harc történetét s kijelente, hogy soha sem fognak meghátrálni, még az erőszak előtt sem. (Éljenzés.) Nem azt mondjuk, hogy rögtön adják meg a magyar hadsereget, hisz az Uristen is hét nap alatt teremtette meg a világot, (Tetszés.) Visszapillantást vet a Rákóczi-korra, Rákóczi hadseregére, mikor Beszkideken két hadnagy vezette le őket. Akkor Rákóczi nem ezt mondta, a mit most mondanak ránk, hogy a harc illetéktelen kezekben van, hanem élére állott a hadseregnek, s a nemzet jogaiért fegyvert fogott. (Éljenzés.) Megható szavakkal emlékezik Rákóczi-iról s azt kéri szabad-e lemondanunk a küzdelemről, holott Rákóczi mindenét elvesztette. Ezt semmiképpen nem szabad és nem fogják megtenni, de ehhez kéri választóinak bizalmát. (Hosszas éljenzés.)

Majd Farkas Győző, Hajdudorogváros jeles főjegyzője mondott köszönetet Rákosi Viktornak és fejezte ki Dorogváros polgárságának nevében a bizalmat az osztatlanul szeretett képviselő iránt, kinek nagyérdemei előtt hódolattal hajolnak meg és a nemzetért vívott harczát hálasan helyeslik.

Farkas Győző után közkívánatra Brassay Károly intézett fanatizáló tüzes, kuruczi beszédet az egybesereglett néphez, mely lelkesedve oszlott szét.

Nessi Pál, — a tüneményes ünnepelt és lelkesen fogadott képviselő, általános nagy sajnálatunkra még a délutáni vonattal elutazott a fővárosba. Rákosi Viktor azonban ma reggelig szeretett választói körében maradt és Loog Béla dr. kiváló elvtársunk uri házához volt szállva.

A vasárnap délután folyamán nagyobb társaságban Hajdudorog város díszes és teljesen korszerű igények szerint berendezett nagy fürdőjét tekintette meg.

Este pedig pompásan sikerült bankett volt a régi jóhírű „Novella” nagy vendéglőben, hol Szücs bátyánk, a derék magyar vendéglátós szeretett hitvestársával együtt kitűnő étellel és itallal látták el a vendégeket, a mit dicséretekre említünk. A mintegy 100 főnyi díszes társaságban részt vett Hajdudorog színe-java. Terénészeten a felköszöntők sem maradtak el. Érdekes és hazafias felköszöntőket mondottak: Loog Béla dr. Rákosi Viktor, Rajk főbíró, Bras-

say Károly, Petrus Jenő, Lelesz György kántor, és még többen. A lelkes magyar társaság a Sándor primásék tüzes muzsikája mellett a késő éjjeli órákig együtt maradt.

Hajnal hasadása.

Hajnal hasadása, gyöngyharmatozása, Rigó rikkantása, vadgalamb bugása . . .
„Kelj föl már kenyeres, kelj föl és kantározz!
Vezesd jó lovadat szép híves forráshoz.
Kardod oldaladra, — karabélyt nyakadra;
Én edes pajtásom ne tünődj magadba!
Ülj föl a nyeregbe, — lábod a kengyelbe,
Vigyázz jobbra-balra, tekints az fegyverre!
Jó kövér füvellő, — árnyékos, hűs erdő
Szegény bujdosókat az ki vagy elrejtő:
Immár istenhózzád; zöldelj, virágozzál!
Eztán is áldhasson, az ki benned megszáll!”

S csak megindulának, — erdőkből pusztáknak;

Napszállatra Tisza révéhez jutának.
Azon is Átalkél két vándor katona, —
Keresi, hol legyen kuruczok tábora?
Keresi, hol legyen? Nyargal, járton járkál:
Végre megtanálja — valahol Szathmárnál.

Ott vagyon Rákóczi, Beresényi is vele,
Esze Tamás, Bóné, Gődény Pal ezere.
Sok szegénylegény gyűl oda mindenfelől;
Ki lovon, ki gyalog, mind oda gyülekszik, —
Kuruczok tábora naponkint növekszik.
Nemesség, vitélő rendek, hajduk hada;
Thököly hívei kik voltak valaha:
Farkasbőrös, deres bajszu bujdosók;
Gyöngye iffiacsák, mégis nem utolsók;
Kényén kelt urfiak, aranyos fegyverben;
Holt-szegény jobbányok, kaszával kezekben,
Mind vigan sietnek az kurucz tábora . . .
Hitet tésznek ottan főlemelt zászlókra:
„Verünköt ontatjuk, tagunkat törötjük, —
Rákóczi Ferenczet halálig követjük!
Halálig követjük, kemény boszút állunk,
Tüzzel-vassal járunk, Bécsig meg sem állunk!”

Német, hogy ezt hallja: valami úgy bántja.
S kantászárat félve Pozsony felé rantja.
Visszafordul egyszer, visszateként másszor:
Mindenütt nyomában zug az kurucz tábor!
Mintha fűszállok helytt kardszállok kelnének,
Buzakalászok helytt kópják rengenének . . .

Többször ugyan német ne is tekénts vissza
Szegénylegény lova Morva vizét uszsa,
Jó kurucz vitézek Bécs alatt égetnek, —
Megadod az árát sok gonosztétednek!
— Hajnal hasadása, had gyülekezése,
Had gyülekezése, gyorsan érkezése.
Tiszától Dunára, Dunától Morvára . . .
Szegény kuruczokat az isten megáldja!

Thaly Kálmán.

NAPI HIREK.

Rákóczi-ünnep Nagykálóban.

A kurucz világban oly tekintélyes szerepet vitt Nagykálló városa, tegnap, egykori fejedelme Rákóczi Ferenc emlékének áldozott.

A város összes templomaiban hálaadó istentiszteletet tartottak; a róm. kath. templomban Ferenczy Bertalan esperesplébános tartott ünnepi misét s miseközben felzendült a hívek ajkairól az „Isten áld meg a magyart!” A történelmi emlékü református templomban Görömbéi Péter esperes mondott gyönyörű imát s magasztos szárnyalású emlékbeszédet, mely az ünneplő

hazafias közönséget teljesen magával ragadta. Volt ezekenkívül ünnepi mise a görög kath. templomban is általános jó hatást keltett az a körülmény, hogy a mise elejétől végig magyar nyelven tartatott.

Délelőtt 10 órakor ünnepélyes képviselői közgyűlés volt a ref. templom előtti Kossuth-téren, melyen részt vett Nagyálló apraja nagyja. A képviselői közgyűlés meghívása folytán számos vendég is megjelent a diszközgyűlésen; ott voltak Mezőssy Béla, a nagykálói kerület orsz. képviselője, továbbá Benedek János, Benes László orsz. képviselők, Szikszay Pál, Szabolcsvármegye alispánja, Fejér Imre vármegyei főügyész, Majerszky Béla, Nyiregyháza város polgármestere, Zoltán István főszolgabíró és még számosan a vármegyéből.

A diszközgyűlést Béress Ferencz bíró nyitotta meg s felkérte Mezőssy Bélát az ünnepi beszéd elmondására.

Mezőssy Béla, a függetlenségi és 48-as párt kiváló tehetségű s fényes szónoki képességű tagja tartott ezután hatalmas emlékbeszédet.

Vázolta Rákóczy korát; párhuzamot vont az akkori s a mvstani nemzeti küzdelem között; s különösen mély hatást idézett elő azon történelmi visszapillantással, melylyel Nagyálló városának a Rákóczy harcában vitt fényes szerepét világította meg. Nagyálló vára volt a legelső, melyet Rákóczy bevett s mely a szabadsághős fejedelmek legelőször meghódolt; itt szerezte Rákóczy harcához a legelső ágyu és lőpor készletet, s a nagykálói várórség hajdúi mindvégig hű és elszánt kurucz vitézei maradtak Rákóczynek.

Mezőssynek a töle megszokott elokvensz modorban előadott gyönyörű beszédét gyakran szakította félbe a felriadó tetszés zaj s végül szünni nem akaró éljenzéssel s tapsal tüntetett a város népe az osztatlan tiszteletben és becsülésben álló képviselő mellett.

Délben diszebéd volt a kaszinó arnyas udvarán, természetesen számos lelkes felköszöntővel fűszerezve. Felharsant a tárogató s fujta a szebbnél-szebb kurucznotákat.

Az egész város lobogó diszben állt s egész nap agyulövések hirdették az ünnep nagyságát és jelentőségét. Este népbál volt az Elyseum kertjében.

Igy áldozott Nagyálló igaz kurucz népe a nagy Rákóczy dicső emlékezetének!

Munkáslakások építése.

A m. á. v. gépjavitóműhelytelepe munkásai számára már épülnek a csinos lakóházak azon a területen, a mely a műhelytelep és a fancsikai erdeivasut pályaudvara között néhány évvel ezelőtt a várostól e célra megvásárolt a m. á. v. igazgatósága. Egy új csinos rendezett városrész alakul ez által e helyen, kertek között emelkedő egészséges, kényelmes munkásházakból. Az építkezés miatt kikeltt vágni az ott álló régi eperfák legnagyobb részét. Nevezetes fák ezek. Még százhusz esztendővel ezelőtt ültette azokat a városi tanács II. József császár parancsolatjára, aki ily módon igyekezett Debreczenben is meghonosítani a selyemtenyészést. De hát a debreczeniek a kalapos királynak eme ujitásától is annyira idegenkedtek, hogy sohse kedvelték meg a selyemhernyó tenyész-

tését. A császár epreskertjeibe azóta is inkább csak epretszedni jártak ki a debreczeni gyerekek.

A közigazgatási tanfolyam tanári kara.

A debreczeni közigazgatási tanfolyam ma délután nyílik meg. A tanfolyam tanári karát ez évre a következőket nevezte ki a belügyminiszter. Igazgató Weszprémy Zoltán vármegyei főjegyző, előadók dr. Bartha Béla jogakadémiai tanár, h. igazgató Budaházy Ödön főszámvevő, dr. Czegléd Mihály vármegyei főügyész, Oláh Károly tanácsnok, Dávidházy Sándor vármegyei aljegyző, Eiseimann Oszkár h. p. ú. igazgató, Tóth Aurél dr. táblai tanácsjegyző, Oláh Imre anyakönyvvizsgáló, Kozma László árvaházi igazgató. Az előadó testületből, miután az idén nem lesz párhuzamos osztály, kivált dr. Körössy Kálmán, kinek működéseért a miniszter köszönetét fejezi ki.

A polgári lövészegylet nagy versenye.

A debreczeni polgári lövészegylet nagyerdei lövöldjében tegnap ért véget a két napos nagy verseny. Ezuttal is nagy érdeklődés nyilvánult a versenyek iránt, a mit fokozott az a körülmény is, hogy kíváncsiak voltak valjon a főlövész mesteri díjat ismét Fodor József mérnök nyeri e meg, ki egy-másután már háromszor vitte el ezt a díjat. Este 7 óra előtt hirdették ki az eredményt. A főlövész mesteri díjat, értékes nagy ezüst serleget most is Fodor József nyerte meg 89 körrel. Az eredmény, mit Fodor — ki ugyilátszik állandó főlövész mesterre marad az egyletnek — páratlan és meglepő. Ilyen nagy eredményt a debreczeni egyletben még nem értek el, sőt az országban is ritkaság számba megy. Fodor különben versenyzett már az ország legjobb lövőivel is és mindig dicsőséget aratott. A nagyváradi országos versenyen pár év előtt a híres lövő gróf Porezia elől vitte el az első díjat, 1888-ban pedig Debreczenben az ország első lövőjével gróf Stadionnal szembe vitte el a babért. — A nap hőstét, a főlövész mesteri díj nyertesét Fodor Józsefet újabb győzelme alkalmából a legmelegebb ovációkban részesítették. A többi díjakat különben a következők vitték el: A legtöbb körrel első díjat egy négyes aranyérmes Fodor József (77 kör), második díjat Fürst Ödön (75 kör), harmadik díjat Szabó Sándor (64 kör), negyedik díjat Molnár Ferencz (54 kör), ötödik díjat Pásztor Gyula (53 kör), hatodik díjat Kajári Ödön (51 kör), hetedik díjat Aufrecht Alajos (51 kör) nyolczadik díjat Pápai János (48 kör). A legjobb mélylövessel első díjat, négyes aranyérmes nyert Szabó Sándor (szög 39 fok), második díjat Fürst Ödön (mély 53 fok), harmadik díjat Molnár Ferencz (mély 71 fok), negyedik díjat Hauer Bertalan (mély 83 fok), ötödik díjat Fodor József (mély 87 fok), hatodik díjat Pápai János (mély 155 fok), hetedik díjat Geröcz József (mély 166 fok), nyolczadik díjat Pásztor Gyula (mély 207 fok.)

Újabb utazási kedvezmény iparosok részére

A kereskedelemügyi miniszter ma értesítette a kamarát, hogy a technológiai

iparmuzeumban rendezett állandó gépkiállítás hasznosítása céljából, ezen kiállítás megtekintésére legalább 10 főből álló szakcsoportokban Budapestre és vissza utazó iparosok, iparos segédek és tanoncok, vagy iparossegédek gyanánt alkalmazott nők részére a személy és végyes vonatokon utazási kedvezményt engedélyez és pedig oly formán, hogy a II-ik kocsiosztályban III-ad osztályú egész jeggyel, a III-adik osztályban pedig III-ad osztályú féljeggyel utazhatnak. Felhívjuk ennélfogva az érdekelt iparosokat, kik az említett célból Budapestre óhajtanak utazni, hogy az idevonatkozó igazolvány kiállítása végett a kereskedelmi és iparkamara hivatalában jelentkezzenek. A kereskedelmi és iparkamara.

Fegyelmi ítéletek.

A közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya szombaton délután tartott ülésén két fegyelmi ügyben hozott ítéletet. A fegyelmi ügyek szereplői Hanke Lajos városi gyámpénztárnok és Orosz Endre adókövető. Hanke Lajost még június hóban felfüggesztették, mert a pénztárvizsgálat alkalmával az általa lepecsételt és aláírásával ellátott két csomagban 3000 korona értékű 20 koronás aranyak helyett 20 filléreseket találtak. Hanke a hiányt másnap pótolta. Hosszas tanácskozás után az előadó javaslatával szemben, ki Hankére a hivatalvesztést kérte kimondani, a választmány a következő ítéletet hozta:

„Hanke Lajos gyámpénztárnok könynyelműségéből eredő vétkes mulasztást követett el s hivatali ténykedésében a szigorú köteleességtudást mellőzte. De mert a vétkeség és szándékosság az összeg eltűnése körül beigazolvva nincs, a fegyelmi választmány nem ítéli Hanke Lajost hivatalvesztésre, hanem a legmagasabb pénzbírsággal 1000 (egyezer) koronával sújtja.

De mert a közmegegyezés szempontjából nem tartja a választmány helyesnek, hogy Hanke Lajos tovább is mint pénztárnok működjék, felhívja a polgármestert, hogy Hanke Lajos más állásba való áthelyezéséről a törvényhatósági-bizottságnak tegyen véleményes jelentést.“

A másik fegyelmi ügy, a melynek szereplője Orosz Endre adókövető áldozatul is esett, régebben folyik. Orosz az adófőkönyvekben egyes tételeket melyeket rosszul irt be — kivakart és a megfelelő tételeket irta be. — A fegyelmi választmány Orosz Endrét ezért a cselekedeteért hivatal vesztésre ítélte és az iratokat az ügyészséghez rendelte áttétetni. Az ítéleteket felterjesztik még a miniszterhez és csak annak döntése után válik az jogerőssé.

Golyó és akasztófa . . .

A szabadelvűpartkör termeiből jellemző híreket közöl a B.-Hirlap. Ezen hirdások egyike így hangzik, állítólag Tisza Pista mondta, kinek úgy látszik nem viszik a grófi nyaka, mert így nyilatkoznak felőle:

„De hát már most mi lesz? Ez a kérdés járt-kelt a teremben. Csopor-

tok alakultak és ezek egyikének Tisza István gróf volt a centruma. A gróf — mint a képviselők köréből halljuk — nagy elkeseredettséggel fakadt ki azok ellen, a kik a mostani concessziók után is élére állítják a helyzetet. Mindent megkaptunk — mondotta forrásunk szerint — amit a 67-es alapon elérni lehet. A ki ennél többet akar, az nem hivatott többé a 67-es alapnak. Aki még ezután is megakasztja a parlamenti munkát, az a forradalmat akarja és az legyen elkészülve arra, hogy **a golyó elé vagy az akasztófa alá áll.**“

Ime magyarok már kinyílnak a szemetek. Az udvari cselédség egyik legékesebb császármadara, a Pisti gróf halálmadar hangjával rikoltozva idézi dögletes sirjából Haynau szellemét. Nem a talpnyalók, nem a hazaárulók, nem a fajgyilkosok, a nép megrontói, az idegen latrok ellen haborog Pista gróf ur, hanem azoknak szánja a golyót vagy akasztófát, a kik becsületes, igaz hazafiak, akik nem engedik bitorolni a nemzet jogát, a kik követelik: adják meg a magyarnak a mi a magyará! . . . Ezeket Pisti grófék szerint agyonkell löni, akasztófa alá kell húzni, hisz Haynaukban ma sem szegény a te táborod ó Ausztria!

A gazdasági egyesület a Hortobágy hasznosítása ellen.

A debreczeni gazdasági egyesület tegnap Rickl Antal elnöklésével gyűlést tartott, amelyen állást foglalt a Hortobágy hasznosítása ellen. Ezt megelőzőleg kimondották, hogy felállítják a faiskolát s a tervezet ki dolgozására bizottságot küld ki. Ezután következett a városi közgyűlés átirata, melyben felkérlik az egyesületet, tegyen előterjesztést a Hortobágy hasznosítása iránt. A bizottság a Hortobágy hasznosításában a jószágártó gazdák veszedelmes megrövidítését látja azért az ellen tiltakozik és a maga azt javasolja, hogy: — A hortobágyi legelők csakis jószágtartás és tenyésztés céljaira használtassanak tovább is. A legelőbér ne emeltesse. Dolgoztassák át a legeltetési szabályrendelet. A legeltetési jogot szigorúan őrizték ellen. Az a terv, hogy a Hortobágytól 10,000 hold kiszakittassék a rendes mezei gazdálkodás céljaira parcellázassék, a javaslat szerint halálos csapás Debreczen állattenyésztésére. Ez ellen a gazdasági egyesület minden erővel tiltakozik. Debreczen jólete az állattenyésztéstől függ s a javaslat szerint 4000 gazda menne tönkre, ha tízezer hold kiszakították a Hortobágyból. A javaslatot nagy tetszéssel fogadták el, mire a gyűlés véget ért.

Kettős öngyilkosság.

Hajduböszörményben kettős öngyilkosság volt tegnap. Farkas András, egy 21 éves legény halálosan szerelmes volt Pataki Juliskába, a kit jómódu szülei nem akartak odaadni a szegény zsellérlegénynek. A szerelmesek sokáig küzdöttek a szülő akarat megtörésén, de céljukat nem tudták elérni. Erre aztán elhatározták, hogy közösen válnak meg az élettől, mely nekik már semmi örömet nem nyújthat. Tegnap délelőtt kimentek a Pokolderdőre és ott Farkas először a leányt, aztán önmagát szíven lötte.

Azonnal szörnyet haltak mindketten. A tragikus sorsu szerelmeseket tegnap temették.

A közgyűlés előkészítése.

A szeptemberi rendes városi közgyűlés már előreveti árnyékát. A legfontosabb előkészítő fórum a jog- és pénzügyi bizottság, a jövő hét folyamán ülésezni fog. A tárgysorozatot most állítja össze Vargha Károly tb. tanácsnok, bizottsági előadó. A jövő vasárnap valószínűleg a gazdasági bizottság fog ülésezni.

Huszárok az aradi vértanúk szobra előtt.

Aradról jelentik a következő kedves esetet: Tegnap délután a vasut felől a Maros-híd felé tartva száguldott egy század közös huszár, a hadgyakorlatról jövet. Mikor a Szabadság-terre torkoló Atzél Péter utcából előbukkantak, a művészi alkotású szobor szemmel láthatólag lekötötte a huszárok figyelmét. Ezt a parancsnoklót is észrevette s mikor a szobor mellett elhaladtak, „Vigyázz!”-t vezényelt s hangosan odaszólt a századnak:

— Ez a tizenhárom vértanú szobra!

Aztan elvágattak . . .

A Rabkert új bérlői.

A lelenczhazzal szemben levő Rabkert, melyen valamikor csapatkórházat akartak emelni, a várostól Aufricht Alajos és Vilmos a Hortobágy gőzmalom tulajdonosai bérelték ki Aufrichték munkásotthonokat építenek a telepen.

A czipésszikkongresszus jegyzőkönyve.

Tóth Kálmán ipartestületi jegyző elkészítette az országos czipésszikkongresszus jegyzőkönyvét s e hét folyamán megküldi azt az ország összes ipartestületeinek. Ugyane jegyzőkönyv kapcsán készült az a terjedelmes minden részletre kiterjedő jelentés is, melyet a kongresszus titkara a kereskedelemügyi miniszternek küld el.

Meteor jóslása szeptemberre.

Meteor, a híres, magyar időpróféta, Falb erős konkurrensé, akinek számos jóslása sikerrel bevált, szeptember hónapra a következőket jövendőli:

Szeptember havának csomópontjai 7, 12, 17, 19, 30, 21, 22, 35, 28, 30, melyek azt mondják, hogy e hónapnak első fele még csak állandóbb lesz, ha az erős hatások nem érvényesülnek, a második fele azonban már a csomópontok sokasága folytán is változatosabb válik. Első felénél a 7-ik csomópont erős, amidőn, ha a hold a keletkező felhőzetet megemésztené, az esőzés növekszik; a 12-iki erős hatása, zivataros jelleggel. — Jellege erős és hűvös, de más minősége nem határozható meg biztosan, csupán valószínűleg. A 17-iki már melegebb jellegű. A 20-iki meleg; a 21-iki teljes napfogyatkozás, mely azonban nálunk nem látható, igen erős változásokat hoz. A 22-25-iki melegebb jellegűek s ha a 21-iki csomópontkor erős kitörések lennének a napon, úgy a meleg szokatlanul növekszik, míg a 28-30., de különösen az okt. 1-sejei erősen leszakítja a lég hőmérsékletét, amit csak az október 3-4-iki csomó enyhít. Az erős hatások az emberi kedélyre is befolyással lesznek a következő napokon, vagy az azokkal közvetlenül esőkön: 7., 12. és 20. Ezek közt is különösen a 7-iki mutatkozik erősnek.

A közegészségi viszonyok.

Debreczen községügyi viszonyai dr. Sárváry Gyula tiszti főorvos jelentése szerint az elmúlt hónapban még kedvezőbbek voltak mint azt megelőzőleg. Ugy a betegek, mint a halálozások csekély számmal fordultak elő. A megbetegedések leginkább az emésztő szervek hurutos bántalmaiból törtennek. Ragályos betegségek közül szörványosan lepett föl a vörheny, ronszótoroklob és hasi hagymáz. E betegségekben összesen 6 haláleset fordult elő. A közkórház betegforgalmáról terjesztett még elő jelentést a közigazgatási-bizottság ülésén a tiszti főorvos, a melyet szintén tudomásul vettek.

Munkások tisztújító gyűlése.

A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyeletének debreczeni fiókja tegnap tartotta tisztújító gyűlését. A gyűlésre lejött a fővárosból az egyesület központi elnöke, Kattis Antal és Blanár János. Az ülésen az elnök meleg szavakkal üdvözli a megjelenteket és a tagokat buzgó munkára serkenti. Utána Blanár János a központi bizottság elnöke tett jelentést a pénztár átvizsgálásáról. Nehány apró indítvány után a tisztikar kérte felmentését, mit az új tisztikar megválasztása követett. — Az egyesület eddigi jegyzője, Nagy János eltávozva, helye egyelőre betöltetlen maradt, a többi tisztviselők névsora: Elnök Bosnyák A., alelnök Bartók Imre, pénztáros Fajti B., helyettese Molnár Károly. Ellenőrző bizottsági tagok: Horváth Ferencz, Bosik András, Horváth Antal. Választmányi tagok: Dsabek Ádám, Fejes Sándor, Földmíg József, Gyenge L. Bozóky Mihály, Novak Antal, Lakatos József, Langer Ferencz. Nagyházi János, Palantzky Alajos, Schrammel J., Szabó László, Kariskó István, Vertessy Ferencz. Az ülés 5 órakor ért véget.

Népesedési mozgalom.

Az elmúlt hónapban Debreczenben 113 fi és 104 nő, összesen 217 egyén született. Meghalt 70 fi és 80 nő, összesen 150 egyén. A házasságkötések száma az elmúlt hónapban 31 volt.

Italmérések botrányos gombamódoni szaporodása.

A pálinka elárúsítóhelyek — sajnos — mindig elég nagy számmal lepték el városunkat, az utóbbi időben azonban már botrányos módon szaporodnak; mert oly helyeken is valóságos fekély módra keletkeznek, hol egyáltalán nem volna szabad hatósági szabályrendeletünk értelmében engedélyezni. Itt van például a Stenczinger ház piacra eső sarkában üzlet, az nemrég ivószobával is kilette bővítve és ott gyűlnek össze nap-nap mellett a dologkerülő, botrányt kereső iszákosok. Vasárnap délután 1 és 2 óra közt oly verekedés, éktelen durva karomkodás történt, hogy három rendőr is hosszú ideig tudott az ünneprontók közt rendet csinálni. Ez a helyiség, a mi büszkeségünkhöz a Nagytemplomunkhoz oly közel esik, hogy határozottan kegyeletlenség azt ott továbbra is megtűrni. A templomba járó közönség akár mikor be megy, akár mikor kijön, részeg, hitvány, karomkodó emberekkel találkozók, vagy azoknak az üzletből kiballatszó durvaságait kénytelen tűrni. Ez nem méltó Debreczenhez! Hiszen vannak ugyanis a főbb utcáinkon is már oly sok pálinka butikok, hogy a szükséglet bőven ki van elégítve. Kár a hatóságnak ily módon

az államjövendelműködését tekinteni, hiszen jól tudjuk, hogy a pálinka a mi népünk legnagyobb ellensége s méltán nevezik „emberirtó“-nak. Elvárjuk, az illetékes rendőri hatóságtól, hogy a p. ü. igazgatóságnál előterjesztést tesz a fentebb említett üzlet bezáratása iránt és jövőben az engedélyezéseknél semmiféle érdeket nem tekint, hanem mindig szemelött fogja tartani a közérdeket, a közmorált és kegyeletet.

Adófizetés az ex-lex-ben.

A városi közigazgatási bizottság szombat délután tartott ülésén terjesztette elő Eisenmann Oszkár h. pénzügyigazgató jelentését a múlt havi adóbefizetésekről. — E szerint: Egyenes adóban befizetett 147,419 korona. A múlt év augusztus havának befizetésével szemben 39 059 koronával kevesebb. Augusztus végével 955,639 korona adóhátralék volt. Több 220,224 koronával mint a múlt év augusztus havában. Hadmentességi díjban 188 korona, bélyegjövendékben 29,162 korona, jogilletékben 20,854 korona, dohányjövendékben 148,173 korona folyt be. Fizetési halasztást a pénzügyminiszter 6 esetben engedélyezett. A pénzügyigazgató jelentését tudomásul vettek.

Országos athletikai versenyek Debreczenben.

A debreczeni országos athletikai versenyek október 4. esetleg 5. napjain fognak lezajlani. Az első nap programján 100 yardos és 420 méteres síkfutás, nyújtó—korlát összetett versenye, magas- és távolugrás, súlydobás és football mérkőzések szerepelnek. Ez utóbbiakra nézve ajánljuk, hogy délelőtt tartassanak meg. Tapasztalatok és a többi versenyek sikerének biztosítása szólnak ajánlatunk mellett. Lesznek füleslabda játékok és kerékpáros versenyek is, a melyek valószínűleg ötödikére maradnak. Debreczen város 300 koronát ajánlott föl a versenyek céljaira. Az elnökség négy nagyértékű tiszteletdíjat is bocsát a versenyek győztesének jutalmazására.

Szőlő értesítés.

Kardos László satakerti szőlőtelepéről naponta friss szedésű csemege és passatutti, most már teljesen érett szőlő árultatik a piacon városbába sarkán Tóth Gyula vaskereskedése előtt.

Stone Alex bankirodáját

Széchenyi-u. 19 sz. alá (bejárat Simonyi-u. 20.) helyezte át. Törlesztés és mindenféle kölcsönöket legelőnyösebben eszközöl

SZÍNHÁZ.

A színházi jelentés.

Makó Lajos a debreczeni színház igazgatója, most adta ki színházi jelentését, melyben ösmerteti kik lesznek tagjai és milyen darabokat vett be műsorába. A jelentésből megtudjuk, hogy Makó társulatát a következő új tagokkal egészítette ki: Ráthonyi Tilla énekesnő, Arday Ida vigjátéki anya, Csiky László drámai apa és Nagy János szerelmes színész. Felhő Rózsi virágvasárnapig marad itt, helyébe Rózsa Lilit szerződtette az igazgató. A mint látjuk Makó igyekezett eleget tenni a színházi bizottság határozatának a hiányzó és kifo-

gásolt szerepköröket betöltötte. A kifogásolt szerepkörök közül egyet nem látunk megfelelően betöltve. Hegyi Lili ezuttal is mint elsőrendű énekesnő szerepel, holott épen őt kifogásolta legfőbbképen a színházi bizottság és a közönség is azon a nézetten van, hogy Hegyi Lili ezidőszent egyáltalán nem játszhatik mást, csak kisebb, u. n. segédénekes szerepeket. Erre a körülményre most az idény megkezdése előtt felhívjuk már az igazgató figyelmét.

Mikor lehet bérelni?

A színházi bérlet iránt szept. 16-ától szeptember 25-ig intézkedhetik a bérlő közönség. A ki 25-éig nem váltja ki jegyét, azontul már nem támaszthat hozzá jogot.

Fürdői levél.

(Poprád-Felkáról.)

Tekintetes szerkesztő ur!

Már megint egy fürdői levél! bosszankodik magában ugye,* a mint meglátja a címet. No hát hogy bebizonyítsam, hogy a ki haragszik, annak nincs igaza (ez bis női logikára vall, tudniillik ez a következtetés) hát azért se lesz fürdői levél, csak fürdői írodott!

Poprád-Felkán zsufolva van a perron utasokkal, s a tarka tömegből furesán válik ki egy egy egervidéki menyecske, kit térdig erő szoknyájáról, lábain megfeszülő rózsaszín harisnyával, kis gangos papucsával valami fiatal menyecskének tarthatna az ember, de az arca . . . ! No de ne legyünk rosz nyelvűek!

Edzett arczu és alaku turisták vetnek egy egy pillantást a Tatra csoportjára, melyre az éjjel friss hó esett, s olyannak képzelettel vele az ember, mintha vén óriások ólomszínű arczát körítené egy egy fehér haj fűrt.

A portás indulóra csenget, s ki ki futva igyekszik elérni a kocsikat, hogy jó helyet kapjon. A sürgölődő emberek közt gyámoltalanul áll egy tót suhancz. Kezében durva sárgára mázolt ládat emel, esetlen alakjáról le ri a talusiak számára dolgozó mester úri formára alkotott ruhája, óriási lábbelijét olyan nehezen cipeli, hogy az emyer kénytelen a havasi medvéhez hasonlítani szegényt . . .

Pedig aczél akarateréje, törekvő lelke van annak az otromba külsejű tót fiúnak. Mennyi küzdés, testi, lelki harc a szegénységgel, a lelki sötétséggel — míg az öreg tót rá lett, hogy az idej fürdő évad alatt keresett kocsibért, ha már a tisztelendő ur is úgy akarja, oda adja a fiúnak iskolára. Hogy aztán a dolog el lett határozva, megindult a pénzkérés, honnan? Hát a Tatrából, a Tatrába járó úri nép zsebéből.

— Vegye malinát! kinalja a legkisebb testvér, kis piros pozsgás, eleven teremtés, s a kis leánytól szívesen vesznek, még jobban meg is fizetik neki a jó friss erdei szamoczáat az urak.

A másik testvér, erős, bátor fiu, ez meg havasi gyopárert mászta meg a meredek csucokat, a rémes szakadékokat; a nagy leány kendőket, kötényeket milienket himzett ki színes pamuttal, selyemmel, en-

* Dehogy a kedves magyar nők minden levél sora gondolataiknak minden megnyilvánulása érdekel engem.

Új és jó állapotban levő legújabb kiadású ódon Tankönyvek

valamint mindenféle iskola író és rajzszerzők kaphatók László Albert és Társa (Hegedüs S. és Sándor I.)

is olai könyv- és tanszerkereskedésében Debreczenben, főpiacz, a kistemplommal szemben.

nek is jó kelete lett a fürdővendégek között. Maga a nagy fiu, az urnak készülő Misó, ő tett valódi csudát a pénzszerzésben, ő a turistákat vezette a Tatra fenséges hegycsoportjaiban.

Rémitő fáradság, folytonos életveszély volt osztályrésze, de boldogsága mindezt feledtette vele, ha csinos kis összegecskéjét olvasgatta.

Mindenki, az egész család csak Misunak dolgozott, minden megkeresett krajczár neki járt, aztán a tisztelendő ur utasítása szerint ellátták minden szükségessel, s most itt áll a Poprádi pályaudvaron, kezében a sárgára mázolt ládát szorongatva, eselienül czammog fel egy zsufolt harmad osztályu kocsiba.

Az eddig szerényen hátul settenkedő asszonyok, férfiak, kik kikisérték, a messze utra bocsátott fiut, a mint látták, hogy tünik el szemük elől a fiu, egyszerre nagy sirásba, kiabálásba törtek ki.

Mindnyájan szaladnának a vonathoz ki, ám a portás utjokat állja.

A férfiak belenyugosznak, de egy fiatal menyecske, a néneje, mindenáron ki akar szökni. Ravaszul kilesi mikor nem néz oda a portás, no most megpróbál kiosonni. A portás dühösen löki vissza, de ezért négy-szer, ötször is megpróbálkozik, nem sikerül, az ő nagyon szemes.

Akkor aztán meg áll egy helyben s csendes sirásba fog. Látom hogy egy fiatal asszonyka nem nézheti részvét nélkül, oda megy hozzá s ad neki egy hatost, váltson perron jegyet, maga is beszél a portással eressze ki.

— Nem lehet Nagysága, nem engedhetem. Ezek itt most mind részegek, ha oda engedem a vonathoz, el nem tudjuk őket távolítani, még valami szerencsétlenség érne őket, nem vállalhatom el a felelősséget.

Az asszonyka szomoruan int a menyecske, nem lehet, s ekkor jelt adnak az indulásra. A fiu hozzátartozóiból kitor a fékezetlen fájdalom ordítása. A legtöbb a vasrácon akar kiugrani, az összes vasuti személyzet a rácsot őrzi, úgy lökdösik őket vissza. Az anya felemelt kezekkel: „oh Bozse moj, Bozse moj“ kiáltással szalad a perron hosszában. Egy fiatal legény festői állásban piros szalagos kalapját lengeti. Mindez olyan természetes, olyan vad, ösztönyszerű náluk.

A fiatal asszonyka a lóczán ülve sürrün omló könnyeit igyekszik eltitkolni, hogyne mikor a legtöbb ember mosolyog a jeleneten, sőt egy fiatal, divatos kisasszony hangosan nevet is rajtuk.

Amint a vonat eltűnik a szemhatárról, lassankint elszélednek a szegény tót atyafiak is, hogy pálinkába ölve bánatukat, elbeszélgessenek az urra leendő Misu fényes jövőjéről.

Zih Sándorné.

CSARNOK.

Régi történetek.

Irta: **Morvay Károly** 48/49-es honvéd huszáraltisztt.

X.

(Egy különös lakodalom.)

Az 1901 évi Szilveszter estét falun töltöttem el. Négyzsal odavetődött cigány huzta a folyosón a legújabb nótákat. A fiatal házi asszony elandalodva, élvezettel hallgatta. Mi férfiak pedig koczingtunk.

A házi ur bort hozatott fel a cigányoknak s kinyújtott a primásnak az ajtónyíláson 2 koronát.

— Még huzhatnának egy pár nótát, olyan jól esik hallgatni, minek siet a fizetéssel? mondotta panaszos hangon a fiatal házi asszony.

— No! ne mondja, hogy nem vagyok udvarias férfi, vágott a szóba házigaárdánk, kiszólt az ajtón, huzzatok még egy pár nótát! Hoztak a számokra újra egy nagy orros bort. A cigány még jobb kedvel játszott, alig akarta abba hagyni, mi meg beszélgettünk.

Szó-szót hozott ki.

Jön ugy, olykor hogy szívesen foglalokunk elmúlt dolgokkal, most is így történt.

A muzsikusokról jutott az eszembe ez a kis történet, a mit szívesen hallgattak meg.

Az ország legunalmasabb városában H-ben egy ódon urház tornácán a cigányok már megpendítették a szárazfát, azonban le letekintve!

Az igaz, hogy bent az urtermekbe őszjött már rég a meghívott násznép. A menyasszony is kilépett már koszorúval fején, arcfátyol helyett a majdnem sarkig érő kibontott szürkehaja egész körül ölelte szép termetét. Várakoztak a vőlegényre, a kinek rég itt kellene lenni! de késik. Tizenegy órára volt kitűzve az esküvő, és most már közel járt délután két órára.

A szíve is szorult a szép szőke leánynak, piros ajkáról e szavak röpöntek el:

— Ó, az a Lőrincz!

A szülők, a meghívottak arcán is meglátszott az aggódó tünődés, mi ok tartotta vissza a vőlegényt?

Szólni, azonban nem mert senki.

Végre pont két órákor berobogott a hintó, a habosra főtt lovakkal.

Erre a komolylyá vált arcok kiderültek és az esküvő annak rendi-módja szerint véghez ment. Az esküvő után mielőtt az asztalhoz ültek egy kíváncsi dáma megintervívolta az esküdt urat, hogy mi történt velök?

— Hát egyszerűen csak az asszonyom, hogy a szolgabíró ur megfélekedett a Hi-

terminusról. Még most is tárgyalna a felekkel, ha én eszébe nem jutatom... Ha ha-ha nevetett hozzá jó izűn a fiatal ember.

— Na, ez aztán csakugyan eredeti! nyilatkozott az asszonyosság jó hangosan.

— Hát, nem igen életre való az én Lőrincz öcsém, szólt közbe egy ott settenkedő urambátyám, annyi igaz, minden alapos nagy tudása és lingvista létére — élhetetlen fráter! A mult héten nála jártam, mint gazda a hizóit mutogatta. Éppen etették. Annyit mondhatok, hogy ilyen állatokat még nem láttam. Vetélkedtek karesuságban a nagy urak versenypárijával. Nem állhatam meg, hogy meg ne kérdezzem, mivel tartod ezeket édes öcsém? Talán szük maroktól kapják a kosztot?

— Ó dehogy, válaszolt Lőrincz kérdesemre indignálódva, hisz annyi zabot adatok nekik, hogy ott is hagyják!

— Na így éppen nem csodálkozom már rajta, hogy a saját esküvőjéről majdnem elmarad, kaczagott jóizűn e mondásán az idős dáma. Nem vállalnám még ma se páromnak, tette még hozzá.

Az eset a násznép közt — suttogva — szájról-szájra járt.

Oly derüs kedv támadt utána, hogy fogták az oldalakat, sőt még a házoldalás is majdnem kirúgták.

A bandának nem lehetett panasz.

Boru után derü!

A másnap reggeli kászolódáskor egy eleven ur ezt sugta az urambátyám fülébe:

— Csak tán nem felejté it a hites feleségét?

— Ó, te csél-csap... Sebtiben a pártját fognád ugy é? Ennyire már mégse szórakozott, hogy ezt megtegye a te kedvéért Lőrincz, végezte be urambátyám.

Igaza is lett a szavának, mert valósággal haza vitte az nap a fiatal asszonyt.

Hirdetés.

Az Érmelléki takarékpénztár közhírré teszi, hogy a pénztárába kamatozás végett betett összes készpénzek után az **1094. év január hó 1-től** kezdve 4% kamatot fizet.

Figyelmezteti tehát a betevőket, hogy jogukban áll betéteiket 1904. évi január 1-ső napjáig, alapszabályszerű felmondás mellett visszavenni és aki addig ki nem veszi, annak az intézet 1904. évi január hó 1-től kezdve 4% kamatot fog fizetni.

Székelyhid, 1903. augusztus 31.

Érmelléki takarékpénztár igazgatósága.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszer-tára és illatszerraktára DEBRECZENBEN (Tisza palota.)

A Donogán és Somossy urak üzletöknél átalakítás miatt,

5 db. tükör üveg kirakat

rámával és felhuzó vasredőnyvel

eladó.

Értekezhetni lehet
Otrokocsi Végh János

ref. egyházi g. gondnoknál

Csapó-u. 23.

7576--1903 tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tsvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Kereskedelmi és iparbank részvénytársaság érmihályfalvai cégnek Koczán János ellen folytatott végrehajtási ügyében 1903. június 15-én birói árverésen eladott mártonfalvai 93 sz. tjkben A + 64/b. hrsza. felvett ingatlanra a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak fogantatására határidőül az **1903. szeptember hó 24-ének d. e. 10 óráját** Mártonfalva községhezához kitűzte. Kikiáltási ár a már kötelezőleg megajánlott 55 kor.

Az árverezni szándékozók tartoznak a 80 koronát bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tsvszék mint tkvi hatóságnál és Mártonfalva község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. tsvszék mint tkvi hatóság.
Debreczen, 1903. jul. hó 15-én.

Baróthy Béla k. tsvszéki biró.

Elsőrendű
NŐI DIVATTEREM
Női ruhák
és
Costumoket
a legújabb modellek után gyorsan és pontosan készít

Bosznay J. és Társa
cég
Kossuth-utca.
Gyászruhák 6 óra alatt.

Szép, érett

Bocskay kerti SZŐLŐ

különként 16 krajczárért

kapható

Hunyady (Kisvárad) utca 3. sz. alatt.

A Bosznay-féle nyaraló a sétakertben eladó. Értekezhetni ugyanott vagy a Kossuth-u. divatüzletben.

Hajdunánás legnagyobb forgalmu helyén, Garay-u. 183. egy kemenczével stb. ellátott péküzletnek való lakás több évre hasznos bérbe kiadó. Értekezhetni özv. Timári Miklósnéval Hajdunánáson.

7749—1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tsvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Érmihályfalvai kereskedelmi és iparbank és társai végrehajtatónak Mendelovits Lajos és neje ellen folytatott végrehajtási ügyében az 1903. évi június hó 16 ik napján birói árverésen eladott debreczeni 313. sz. tjkben A + 3656/a. hrsz. alatt felvett ingatlanra a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak fogantatására határidőül az **1903. évi szept. hó 25-ének délutáni 3 óráját** a kir. tsvszék árverési termébe kitűzte.

Kikiáltási ár a már kötelezőleg megajánlott 9955 kor.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10%, készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tsvszék mint tkvi hatóságnál és Debreczen város rendőrségénél tekinthetők meg.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.
Debreczen, 1903. évi július 16-án.

Baróthy Béla kir. tsvszéki biró.

MIHALOVITS J.
gyógyszertára s gyógyszerészeti mülaboratoruma a »Kigyó«-hoz
Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème
arczszipító s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztatálanságnál.
— 1 tégey Harmat crème ára 1 korona. —
A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-arcpor,
mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz; három féle színben kapható u. m. fehér, rózsás s crème színben. Kiténő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.
Próbadoz ára 50 fillér Nagyobb dobozó 1 és 2 korona.

A Mollitergin
a legkiválóbb arc s különösen kéz-bőrápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsíros s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbőrt a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbaruult kezeket, eldurvult kéz-bőrt fehérré, puhává változtat.
Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.
Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.
Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsíroz, nem piszkítja a fehérmüt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!
— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.
Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!
— 1 tégey Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihaloovits-féle
Iztelen Csukamájolaj
teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.
A Mihaloovits féle
China-bor.
China-vas-bor.
Condurangó-bor.
Pepsin-bor.
} 1 üveg ára
1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávi szemben.